

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการค้นคว้าเชิงสำรวจ ซึ่งมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ และครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ตะวันออก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดหมายที่จะศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาและความผูกพัน ของครูสาขาวิชาชีพระดับอาชีวศึกษา ในสถานศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกตามความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามครูสาขาวิชาชีพและประเภท สถานศึกษา
2. ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออกตามความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามครูสาขาวิชาชีพและประเภท สถานศึกษา
3. เปรียบเทียบระดับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขต พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามระดับความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามครูสาขาวิชาชีพ และประเภทสถานศึกษา
4. เปรียบเทียบระดับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับ อาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยจำแนกตามครูสาขาวิชาชีพและประเภท สถานศึกษา
5. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ อาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกกับความผูกพันต่อสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ปีการศึกษา 2546 จำนวน 313 คน ซึ่งสุ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) และสุ่มแบบแบ่งชั้นตาม สาขาวิชาชีพและประเภทสถานศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 1,651 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปตามสาขาวิชาชีพและประเภทสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามความคิดเห็นของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 8 ด้านคือด้านการเป็นผู้นำ 10 ข้อ ด้านการจูงใจ 10 ข้อ ด้านการติดต่อสื่อสาร 7 ข้อ ด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกัน 3 ข้อ ด้านการตัดสินใจ 4 ข้อ ด้านการกำหนดเป้าหมาย 4 ข้อ ด้านการควบคุมปฏิบัติงาน 5 ข้อ และด้านการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม 5 ข้อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามนี้ก่อนนำไปใช้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงตน 9 ข้อ ด้านความเกี่ยวข้องกับงาน 13 ข้อ และด้านความภักดีต่อองค์กร 8 ข้อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามนี้ก่อนนำไปใช้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กร ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านแตกต่างกัน โดยครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ
4. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านแตกต่างกัน โดยครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาลมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานของผู้บริหารสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของเอกชน
5. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กร ทั้งโดยรวมและทุกรายด้านแตกต่างกัน โดยครูสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมมีระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กรสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ
6. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาล และในสถานศึกษาของเอกชน ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีระดับความคิดเห็นต่อความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม ด้านความเกี่ยวพัน และด้านความภักดีต่อองค์กรแตกต่างกัน โดยครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาลสูงกว่าครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของเอกชน ส่วนความผูกพันต่อองค์กรด้านการแสดงตนครูทั้งสองกลุ่มนี้มีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน
7. ความผูกพันต่อองค์กรกับการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้เข้าอบรม สัมมนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำอยู่เสมอ ทำให้การบริหารงานมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของครู จะมีผลต่อคุณภาพการศึกษาที่สูงของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำสร้างสรรค์ระบบที่จะทำให้ครูได้สอนและนักเรียนได้เรียนดีที่สุด ทำให้สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้มีประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญลือ จันทพร (2542, หน้า 54) พบว่า พฤติกรรมการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 อยู่ในระดับมาก ประสาท โชคกลาง (2534, หน้า 100) พบว่าระดับพฤติกรรมการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรีอยู่ในระดับมาก และ อำนวย ชัยนัคคนคร (2544, หน้า 61) ได้ศึกษาพบว่าการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนมูลนิธิเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกัน และด้านการควบคุมการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับหนึ่ง และด้านการกำหนดเป้าหมายเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้แยกอภิปรายแต่ละด้านไว้ดังนี้

อันดับแรกพฤติกรรมการบริหารด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกันของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการให้ความร่วมมือ การตระหนักในบทบาทและคุณค่าแห่งตนที่พึงมีต่อกัน และต่อสถานศึกษาอาจเป็นเพราะว่าครูมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นที่ยอมรับของสถานศึกษาเมื่อได้รับมอบหมายงานจากสถานศึกษาและมีโอกาสได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถก็จะรู้สึกพึงพอใจที่ได้รับหน้าที่และเต็มใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ ก็จะรู้สึกพอใจที่ได้รับหน้าที่และเต็มใจทำงานที่ได้รับมอบหมายทำให้เกิดความรู้สึกที่ตนมีความผูกพันกับผู้บริหารและผูกพันต่อองค์การ เพราะรู้สึกที่ผู้บริหารเห็นถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการที่คนเราต้องการเพื่อนร่วมงาน จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญของการทำงาน จากทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโล ได้กล่าวถึงความต้องการในด้านสังคม หมายถึง ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับตนเข้าเป็นสมาชิกร่วมด้วย ซึ่งสอดคล้อง

กับ เทพนม เมืองเม่น และสวิง สุวรรณ (2539, หน้า 163) ได้กล่าวไว้ว่าความเป็นผู้บริหารที่ดีจะช่วยให้สมาชิกภายในองค์การเกิดความเข้าใจ รักและสามัคคีต่อกันที่จะปฏิบัติงานเพื่อผลักดันองค์การไปสู่จุดสูงสุด

พฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การแสดงออกถึงความรู้สึกห่วงใยต่อผลการปฏิบัติงานหลังจากที่ผู้บริหารได้ทำการตัดสินใจแล้ว การเลือกวิธีการติดตามผลการตัดสินใจเป็นเรื่องการใช้ศิลปะในการบริหารเพื่อตรวจสอบว่าการทำงานเป็นไปโดยถูกต้องตามวิธีการหรือไม่ และผลการปฏิบัติงานมีมาตรฐานเพียงใด รวมถึงการเกิดกลุ่มบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลในการสนับสนุนและต่อต้านเป้าหมายที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอาจเป็นเพราะปัจจุบันสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้เปิดโอกาสให้บุคคลได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาที่สูงขึ้นตามแบบพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 8 ส่งเสริมด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้ผู้บริหารได้มีความรู้และความเข้าใจในภาระหน้าที่ของคน ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารงานที่เป็นขั้นตอน จึงเกิดเป็นความสำเร็จในการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ เสนาะ ดิยาวัว (2521, หน้า 206) กล่าวว่า การควบคุมปฏิบัติงานเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและผู้บริหารงานจะต้องประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ให้เกิดความผิดพลาด

อันดับสุดท้ายพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านการกำหนดเป้าหมายของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคิดร่วมกันโดยเปิด โอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานหรือกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาในอันที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษานั้นเป็นเพราะสถานศึกษาได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาครูเพื่อกำหนดเป้าหมายด้านต่าง ๆ ร่วมกันกับผู้บริหารในโอกาสอันเหมาะสม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ก่อนเปิดภาคเรียนทุกครั้ง รวมทั้งสถานศึกษาควรจัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2533, หน้า 155) ที่กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดในอนาคตขององค์การ แต่อย่างไรก็ดีผู้ที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายขององค์การจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลจึงจะเป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษานั้น

2. ครูในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีความผูกพันต่อองค์การในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามตัวแปร สาขาวิชาชีพและประเภทสถานศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างในทุกกลุ่มตัวแปร มีความผูกพันต่อองค์การในระดับมากเช่นเดียว

กัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2532, หน้า 78)พบว่า อาจารย์ในสาขา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับ ก่อนข้างมาก เช่นเดียวกับ สมชาติ คงพิบูล (2537, หน้า 69) ที่พบว่าอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้เพราะ อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติ บุคคลทั่วไปให้ความนับถือและยกย่อง จึงมักรู้สึกเป็นเกียรติ ภูมิใจ ประกอบกับปัจจุบัน กรมสามัญศึกษาได้สนับสนุนให้ครูได้ทำผลงานเพื่อเลื่อนระดับให้สูงขึ้น และ ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ของเอกชนเองก็ให้เงินเดือนในระดับที่ค่อนข้างสูง ทำให้รายได้ของครูและ อาจารย์มากขึ้น รายได้เป็นปัจจัยด้านหนึ่งซึ่งมีอำนาจพยากรณ์ปัจจัยด้านความผูกพันต่อองค์กร รายได้มีส่วนสัมพันธ์กับระดับเงินเดือนและความพึงพอใจในงาน เมื่อรายได้ของผู้ปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น มาตรฐานความเป็นอยู่ของชีวิตดีขึ้นก็มักจะมีแนวโน้มที่จะทำให้บุคคลเกิดความพอใจ เทพนม เมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2529, หน้า 110 - 111) ความพึงพอใจในรายได้ ทำให้ครูมีความผูกพัน ต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น ทำให้ครูทุ่มเท เสียสละ อุทิศเวลา และทำงานด้วยความรัก ความพอใจ เพื่อ ประโยชน์และชื่อเสียงของโรงเรียนอย่างแท้จริง จึงเป็นผลทำให้ครู โรงเรียนมัศึกษามีความ ผูกพันต่อองค์กรในระดับมาก

3. เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูสาขาวิชาชีพต่อการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่มีสาขาวิชาชีพต่างกัน พบว่า มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะความคิดต่อการบริหารงานในทัศนคติของครูสาขาวิชาชีพ บริหารธุรกิจจะมีมุมมองในแง่ของอุดมคติ และโดยธรรมชาติของสาขาวิชาที่เรียนมาและที่นำไป สอนมีความละเอียดอ่อนมากกว่าสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอุปกรณ์การ เรียน และบรรยากาศในการเรียน อาจารย์ผู้สอน และเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงต่างกับ สาขาช่างอุตสาหกรรมที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย ดังนั้นจึงมองในเรื่องของการบริหารแตกต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษา ระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่อยู่ในสถานศึกษาของรัฐบาลและสถาน ศึกษาของเอกชน พบว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและแต่ละ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานในสถานศึกษาของ เอกชนและรัฐบาลมีความแตกต่างกันในด้านของความรวดเร็วในการตัดสินใจ ซึ่งจะเกิด การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชน แต่สถานศึกษาของรัฐบาล ก่อนข้างที่จะดำเนินงานอย่างถาวร ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงนัก นอกจากนั้นในปี 2539 รัฐบาล ได้ออกมาตรการจูงใจ โดยแยกโครงสร้างบัญชีเงินเดือนผู้บริหารและเงินเดือนตามกลุ่มอาชีพหลัก

เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับอัตราเงินเดือนของกลุ่มอาชีพเดียวกันในภาคเอกชน ทวนชัย อรุณโรจน์ (2537, หน้า 3)

5. ครูสาขาวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า มีความผูกพันต่อองค์การแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้ เป็นเพราะพฤติกรรมทางด้านวิชาชีพที่ครูได้ศึกษามา ครูสาขาวิชาชีพทางด้านช่างอุตสาหกรรมส่วนมากเป็นวิชาที่ศึกษาจะต้องสัมผัสกับอุปกรณ์ที่หนัก และต้องใช้กำลังกายร่วมด้วย จึงไม่มีความละเอียดอ่อนทางด้านความคิดมากนัก ดังนั้นธรรมชาติในด้านวิชาชีพของครูช่างอุตสาหกรรมจะมีลักษณะตรงไปตรงมา ซึ่งแตกต่างกับครูสาขาบริหารธุรกิจที่ส่วนใหญ่มีความละเอียดอ่อนในวิชาชีพที่เรียนมา เช่น วิชาบัญชี วิชาการขาย ทำให้เกิดมุมมองในด้านของความผูกพันต่อองค์การต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นิษฐาลักษณ์พิเชษฐ์ (2544, หน้า 22) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานบริษัททางกอกสปริงอินดัสเตรียล พบว่า ผู้บริหารงานทางด้านวิศวกรรมจะมีการรับรู้งานในองค์การมากกว่าผู้ปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพอื่น อันส่งผลต่อทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์และความผูกพันต่อองค์การในที่สุด

6. ครูซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของรัฐบาลและสถานศึกษาของเอกชน พบว่า มีความผูกพันต่อองค์การแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาในสถานศึกษาของรัฐบาล จะมีสมาคมต่างๆ ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนทางด้านงบประมาณ และการประสานงานกับหน่วยราชการอื่น ๆ มีความคล่องตัว มีผลทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประชุม รอคปรเสริฐ (2539, หน้า 95) ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน ครูจะรักและผูกพันกับโรงเรียน เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni, 1993) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย แก้วละเอียด (2531, หน้า 2) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของข้าราชการต่ององสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา พบว่า ความรู้สึกว่าองค์การเป็นที่พึงได้

7. ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์การกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้ใช้ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำและดึงศักยภาพของบุคลากรในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกมาใช้ประโยชน์ได้มาก อันเป็นผลทำให้การดำเนินงานขององค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับความคาดหวัง

ของผู้ร่วมงาน มีผลต่อประสิทธิผลขององค์การที่สูงขึ้น จากแนวคิดของ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1968 citing Sergiovanni & Carver, 1980, p. 112) ที่ให้ทัศนะไว้ว่า แรงจูงใจ ความมุ่งมั่นและความสุขในการทำงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับทัศนะของ อรุณ รักธรรม (2522, หน้า 102-103) ที่ว่า บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อองค์การจะช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคคล ประสบกับความพึงพอใจ อันส่งผลให้การบริหารประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ เซอร์จิโอวานี (Sergiovanni & others, 1980, p. 5) ที่ว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารคือ กระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารจะส่งผลต่อองค์การ การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และนำไปสู่ความผูกพันต่อองค์การได้ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2542, หน้า 324) และความเชื่อในทฤษฎี Z ของวิลเลียม โออุชิ (Ouchi, 1981, p. 248) เชื่อว่าการบริหารที่ดีจะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดความพอใจทำงานให้องค์การอย่างเต็มที่ ทั้งยังจงรักภักดี มีความผูกพัน ห่วงใย และหวังดีต่อองค์การอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ โฟเมน (Foremen, 1988, p. 2977-A) ที่พบว่าการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การ และการมีส่วนร่วมในงานเช่นเดียวกับงานวิจัยของ ฮอย และคนอื่น ๆ (Hoy & others, 1985, p. 31) พบว่าพฤติกรรมของผู้บริหารส่งผลต่อความภักดีของผู้ใต้บังคับบัญชารวมทั้งงานวิจัยของ เฮอเลย์ (Hurley, 1987, p. 2673-A) ก็พบว่าความศรัทธาต่อหัวหน้างานมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะยังคงอยู่ในองค์การ และเมื่อบุคคลในหน่วยงานมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้บริหาร การทำงานก็จะเป็นไปด้วยความราบรื่น มีความสุขกับงาน พยายามค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอก็จะทำให้มีความภักดีต่อองค์การและเกิดความผูกพันต่อองค์การมาก เมื่อทำการวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการเป็นผู้นำมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะความเป็นผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาสามารถจูงใจครูในสถานศึกษานั้นๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจและเลื่อมใสศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับ จามร เดียววิเศษ (2527, หน้า 51) กล่าวไว้ว่าผู้บริหารจะต้องมีภาวะด้านการเป็นผู้นำโดยจะต้องมีความสามารถและความคิดริเริ่มในการที่จะนำวิธีการแปลกๆ ใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการจูงใจมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะความสำเร็จของงานในสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความร่วมมือของครู ดังนั้นผู้บริหารจะต้องมีวิธีการที่ทำให้ครูมีความเต็มใจและร่วมใจที่จะทำงานให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารที่ดีจะต้องผูกใจครูของตนให้ได้ เพื่อให้ครูทำงานแบบทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจเพื่อความสำเร็จของงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัยวรรณ อัครวุฒิ (2543, หน้า 63) กล่าวว่า การจูงใจ

คือการหารางวัลซึ่งจะเป็นผลตอบแทนของการกระทำมาใช้เป็นแรงผลักดันให้บุคคลเกิดความเต็มใจที่จะทำงาน เกิดความคิดริเริ่ม ควบคุมและรักษาพฤติกรรมของตน ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัลเป็นแรงผลักดันนั้น

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีภาระในหน้าที่ในการสอนเป็นงานหลัก ซึ่งไม่ค่อยได้รับข่าวสารจากผู้บริหารซึ่งการติดต่อสื่อสารเป็นเรื่องที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อความสำเร็จต่อการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย แต่ละฝ่ายจะต้องรับทราบนโยบายระเบียบข้อบังคับต่างๆ ให้เข้าใจตรงกันจึงจะทำให้เกิดความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร ศรีสม (2545, หน้า 43) กล่าวว่า ผู้นำในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสาร เพื่อครูจะได้รับทราบวิธีการและหลักการของผู้บริหารให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการปฏิสัมพันธ์และการมีอิทธิพลต่อกันมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโดยพฤติกรรมของคนไทยส่วนมากโดยเฉลี่ยจะมีความเห็นอกเห็นใจ โอบอ้อมอารีย์ต่อกันซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหาร ดังนั้นความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษามีใช่การอำนาจที่มีอยู่ตามระเบียบเพียงอย่างเดียว จะต้องมีการสื่อสารระหว่างครูในสถานศึกษาให้เกิดความรักใคร่นับถือ เชื่อถือ ศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับ สุเมธ เดียวอิสเรศ (2528, หน้า 118) กล่าวว่า การสร้างปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลต่อกันเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เพื่อให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกที่ดี เกิดความพอใจ รักใคร่ ซึ่งจะส่งผลมาสู่ความสำเร็จของงานทั้งปวง

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการตัดสินใจเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการบริหารและเป็นความยากลำบากของผู้บริหาร มุมมองของครูในสถานศึกษาอาจจะไม่เห็นด้วยกับผู้บริหารทั้งการตัดสินใจของผู้บริหาร วิธีการดำรงชีพหรือการปฏิบัติงานประจำของครู อย่างไรก็ตามก็ถือว่าการตัดสินใจเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน การตัดสินใจของผู้บริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความอยู่รอดขององค์การสามารถทำให้องค์การประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัยวรรณ อัครวุฒิ (2543, หน้า 42) กล่าวว่า การตัดสินใจ ถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการวางแผน เพราะการวางแผนจะต้องอาศัยการไตร่ตรองอย่างรอบคอบถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการกำหนดเป้าหมายมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการกำหนดเป้าหมายให้ครูในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วม

มือที่จะทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะเป้าหมายคือเรื่องบ่งชี้ที่สถานศึกษาจะก้าวไปให้ถึง

การบริหารงานของผู้บริหารด้านการควบคุมการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการควบคุมในการปฏิบัติงานนั้นจะมีความสัมพันธ์กับการจัดผังองค์การที่เหมาะสมเพื่อให้มีการควบคุมและตรวจสอบได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการควบคุมจะเป็นเครื่องมือในการติดตามผลงานแล้วยังเป็นช่องทางที่ผู้บริหารจะคอยดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือครูในสถานศึกษาเมื่อมีปัญหา สอดคล้องกับ อุทัยวรรณ อัครวุฒิ (2543, หน้า 150) กล่าวว่า การควบคุมมีจุดหมายหลักเพื่อให้การทำงานมุ่งไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารงานของผู้บริหารด้าน การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติและการฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการวางแผนและการจัดการองค์การ ผู้บริหารจะต้องกำหนดมาตรฐานและการฝึกอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถตรงกับงาน เนื่องจากครูเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่สามารถทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในคราวเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัยวรรณ อัครวุฒิ (2543, หน้า 180) กล่าวว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การล้วนแต่เป็นผลงานของคนในองค์การทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา และความผูกพันต่อองค์การของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ควรให้ครูสาขาวิชาชีพได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วมประชุมในการกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชน ควรพัฒนาระบบด้านการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ควรให้ครูผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายต่าง ๆ ได้ให้ข้อมูลที่แท้จริงโดยตรงกับผู้บริหารสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญของครูสาขาวิชาชีพอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้ครูทุกสาขาวิชาชีพมีทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสาขาวิชาชีพบริหารธุรกิจ

4. ผู้บริหารสถานศึกษาของเอกชน ควรพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ในการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและทัศนคติที่ดีของครูที่มีต่อสถานศึกษาเพื่อให้ครูเกิดความรักและผูกพันต่อสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาในด้านการกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการวางแผนทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบของสถานศึกษา

2. ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของครูสาขาวิชาชีพในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในด้านการชักชวนให้ผู้ที่มีความสามารถเข้ามาร่วมปฏิบัติงานในองค์กร